

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Hospodárstvo pre spoločné blaho: udržateľný hospodársky model orientovaný na sociálnu súdržnosť“

(stanovisko z vlastnej iniciatívy)

(2016/C 013/06)

Spravodajca: Carlos TRIAS PINTÓ

Pomocný spravodajca: Stefano PALMIERI

Európsky hospodársky a sociálny výbor sa 19. februára 2015 rozhodol vypracovať stanovisko z vlastnej iniciatívy v súlade s článkom 29 ods. 2 rokovacieho poriadku na tému

„Hospodárstvo pre spoločné blaho: udržateľný hospodársky model orientovaný na sociálnu súdržnosť“

(stanovisko z vlastnej iniciatívy)

Odborná sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 10. júla 2015.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 510. plenárnom zasadnutí 16. a 17. septembra 2015 (schôdza zo 17. septembra) prijal 144 hlasmi za, pričom 13 členovia hlasovali proti a 11 členov sa hlasovania zdržalo, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1. EHSV sa domnieva, že model hospodárstva pre spoločné blaho ⁽¹⁾ je poňatý tak, aby bol zahrnutý do európskeho aj domáceho právneho rámca s cieľom napredovať k jednotnému európskemu trhu prostredníctvom etickejšieho hospodárstva založeného na európskych hodnotách a výsledkoch politík sociálnej zodpovednosti, ktoré vytvárajú synergie na ich zintenzívnenie.

1.2. Hospodárstvo pre spoločné blaho je celostný prístup, ktorého koncepcie sú blízke základným hodnotám sociálneho hospodárstva, obehového hospodárstva, hospodárstva spoločného využívania zdrojov, funkčného hospodárstva, hospodárstva založeného na zdrojoch a modrého hospodárstva.

1.3. Hospodárstvo pre spoločné blaho podporujú organizácie občianskej spoločnosti, podniky aj vedecká obec a považuje sa za realizovateľný model, ktorý posilňuje európske hodnoty, sociálnu súdržnosť a presadzuje zodpovedný hospodársky systém. Hospodárstvo pre spoločné blaho podporuje viac ako sto miestnych skupín, takmer 2 000 spoločností ⁽²⁾ a sociálnych organizácií.

1.4. V súlade s rámcom stratégie Európa 2020 ponúka prechod smerom k „európskemu etickému trhu“, ktorý bude podporovať sociálnu inováciu, posilní mieru zamestnanosti a bude prospešný pre životné prostredie. „Európsky etický trh“ sa bude môcť vybudovať prostredníctvom vykonávania viacerých stratégií, ako sú:

1.4.1. meranie ukazovateľov blaha a sociálneho rozvoja nad rámec HDP ⁽³⁾, ako sú produkt spoločného blaha a súvaha spoločného blaha;

1.4.2. tvorba politiky zameraná na uznanie spoločností s vyšším príspevkom k spoločnému blahu, ako sú etické verejné obstarávanie a presadzovanie etického vnútorného obchodu;

1.4.3. podpora etického vonkajšieho obchodu ako „značky Európy“. Týmto spôsobom Európa pripraví pôdu, aby bola uznávaná ako etický trh a európske spoločnosti budú viesť globálny etický trh a prispejú k zlepšeniu ľudských práv, pracovných noriem a ochrany životného prostredia na celom svete;

⁽¹⁾ Pozri internetovú stránku hospodárstva pre spoločné blaho.

⁽²⁾ Niektoré z nich pôsobia na veľmi konkurenčných trhoch,

⁽³⁾ Zohľadniť HDP a iné doplnkové ukazovatele.

- 1.4.4. podpora všetkých typov podnikateľov, ktorí zakladajú organizácie zamerané na prispievanie k spoločnému blahu;
 - 1.4.5. podpora etickej spotreby a informovanosti medzi európskymi spotrebiteľmi;
 - 1.4.6. zvýšenie rozmanitosti finančného ekosystému podporovaním siete etických bánk a akciových trhov v celej EÚ.
- 1.5. EHSV žiada Európsku komisiu, aby v rámci obnovenej stratégie sociálnej zodpovednosti podnikov vykonala kvalitatívne kroky s cieľom odmeniť (z hľadiska verejného obstarávania, prístupu na vonkajšie trhy, daňových úľav atď.) tie podniky, ktoré môžu preukázať vyššie etické konanie.

2. Úvod

2.1. Hospodárstvo, a tým aj hospodárska politika zohrávajú v dnešnej spoločnosti hlavnú úlohu, od ktorej závisí úspech alebo neúspech ďalších základných politík pre blaho občanov – vzdelávanie, zdravie, sociálne služby, kultúra, životné prostredie, technológie a inovácie. Všetky tieto politiky do veľkej miery závisia od hospodárskej situácie, ktorá má vplyv na jednotlivé miestne a regionálne úrovne.

2.2. Kríza, ktorá má naďalej negatívny vplyv na hospodárstva členských štátov a kvalitu života európskych občanov, poukázala na slabú pružnosť sociálneho a hospodárskeho systému EÚ.

2.3. Na druhej strane podľa globálneho prieskumu Global Poll 2014 Medzinárodnej konfederácie odborových zväzov (ITUC) ⁽⁴⁾ neexistuje ani jedna krajina, v ktorej sa väčšina obyvateľov domnieva, že hospodársky systém je spravodlivý. Štyria z piatich ľudí (78 %) sa domnievajú, že hospodársky systém je výhodný pre bohatých. Podobne si 88 % Nemcov a 90 % Rakúšanov želá „nový hospodársky poriadok“ (prieskum nadácie Bertelsmann Foundation ⁽⁵⁾) a to isté sa nepochybne vzťahuje na krajiny, ktoré najväčšmi utrpeli hospodárskou krízou, ako sú Grécko, Portugalsko, Írsko, Španielsko a Taliansko.

2.4. So zreteľom na pokrok, ktorý výbor dosiahol v súvislosti so sociálnou inováciou, a stanovisko EHSV SC/39 na tému Zhodnotenie vykonávania stratégie Európa 2020, správu o strednodobom preskúmaní stratégie Európa 2020 a iniciatívu riadiaceho výboru stratégie Európa 2020 „Let's talk happiness – beyond GDP“ (Hovoríme o šťastí – nad rámec HDP) je zjavné, že ak chceme účinne podporiť hospodársku konkurencieschopnosť a sociálnu súdržnosť, je potrebná zmena paradigmy, aby boli hospodárske, environmentálne a sociálne ciele skutočne vzájomne prepojené a nastala väčšia rovnováha medzi kvalitatívnymi a kvantitatívnymi aspektmi rozvoja vďaka celostnému prístupu.

2.5. Model hospodárstva pre spoločné blaho poskytuje vhodný doplnok, ktorý má podporu európskej spoločnosti. Jeho ciele a hodnoty idú nad rámec toho, čo má poskytovať konvenčná zodpovednosť podnikov, a jeho celostná predstava mu umožňuje zblížiť najrôznejšie subjekty v spoločnosti.

2.6. V priebehu len štyroch rokov sa hospodárstvo pre spoločné blaho zmenilo na sociálne hnutie, ktoré podporuje viac než sto miestnych skupín, takmer 2 000 spoločností a sociálnych organizácií a čoraz viac univerzít v krajinách, medzi ktoré patria Rakúsko, Nemecko, Švajčiarsko, Taliansko a Španielsko. Okrem toho región Južné Tirolsko v Taliansku a niekoľko miestnych samospráv vo viacerých európskych krajinách prijali model hospodárstva pre spoločné blaho pre svoje vlastné územia.

3. Hospodárstvo pre spoločné blaho: cieľ, hodnoty, stratégia a ukazovatele

3.1. Cieľom spoločnosti musí byť blaho každého jej člena, a to v súlade s ustanoveniami ústavy.

⁽⁴⁾ Encuesta Mundial de la CSI 2014.

⁽⁵⁾ Fundación Bertelsmann „Bürger wollen kein Wachstum um jeden Preis“ („Občania nechcú rast za každú cenu“).

3.2. V súlade s usmerneniami stanovenými v článku 3 ods. 1, 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii ⁽⁶⁾ je hlavným návrhom modelu hospodárstva pre spoločné blaho to, že **hospodárstvo musí slúžiť ľuďom**; inými slovami, spoločnému blahu. Dosahtnutie tohto cieľa sa musí zakladať na tom, že peniaze a kapitál sú dôležité nástroje výmeny a investovania, ale nesmú byť samotným účelom.

3.3. Hospodársky model zameraný na spoločné blaho by sa zakladal na hodnotách, ktoré všetci uznávajú ako univerzálne: ľudská dôstojnosť, solidarita, ekologická udržateľnosť, sociálna spravodlivosť, transparentnosť a demokratická účasť.

3.4. Uznanie spoločného blaha za ústredný cieľ hospodárstva si vyžaduje špecifickú metódu na meranie hospodárskej úspešnosti v súlade s účelom a nielen prostriedkami: produkt spoločného blaha, súvaha spoločného blaha a posúdenie úverovej bonity spoločného blaha, ktoré dopĺňajú HDP, finančnú súvahu a finančnú úverovú bonitu.

3.5. Hospodárstvo pre spoločné blaho je celostný model, ktorého cieľom je integrovať hospodárstvo do sociálneho, kultúrneho a ekologického zriadenia európskej spoločnosti. Ako vyplýva z priloženej tabuľky, model hospodárstva pre spoločné blaho (HSD) odzrkadľuje základné hodnoty rôznych hospodárskych návrhov:

HODNOTY/MODELY HSD	Ľudská dôstojnosť	Solidarita/ Spolupráca	Ekologická udržateľnosť	Sociálna spravodlivosť	Demokracia
Sociálne hospodárstvo	X	X	X	X	X
Obehové hospodárstvo			X		
Hospodárstvo spoločného využívania zdrojov		X			X
Funkčné hospodárstvo		X	X		
Hospodárstvo založené na zdrojoch			X	X	
Modré hospodárstvo			X		

Zdroj: pôvodné.

3.6. Hospodárstvo pre spoločné blaho je hospodársky model, ktorý môže úspešne prispieť k stratégii Európa 2020, a to najmä prostredníctvom:

- podpory miery zamestnanosti a zvýšenia kvality súčasných pracovných miest (hodnoty „ľudskej dôstojnosti“ a „sociálnej spravodlivosti“),
- podpory sociálnej inovácie v občianskej spoločnosti a v obchodnej a politickej oblasti (hodnoty „účasti a demokracie“),
- zníženia emisií CO₂, podpory energie z obnoviteľných zdrojov, zlepšenia energetickej efektívnosti a zníženia spotreby energie (hodnota „ekologickej udržateľnosti“),
- zníženia počtu obyvateľov, ktorým hrozí riziko chudoby alebo ktorí sú vystavení sociálnemu vylúčeniu (hodnoty „solidarity“ a „sociálnej spravodlivosti“).

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 83, 30.3.2010.

3.6.1. Hospodárstvo pre spoločné blaho je procesom „sociálnej inovácie“ a pozitívneho podnikania užitočným na podporu a presadzovanie nových myšlienok, ktoré súčasne riešia sociálne potreby, vytvárajú nové sociálne vzťahy a posilňujú tvorbu hospodárskych hodnôt. V tejto súvislosti „inovácia“ znamená schopnosť tvoriť a zavádzať myšlienky, ktoré preukazujú schopnosť vytvárať hodnotu; „sociálna“ odkazuje na kvalitu života, solidaritu, šťastie a blaho.

3.7. Hospodárstvo pre spoločné blaho je nástroj na budovanie pružného sociálneho a hospodárskeho systému, ktorý môže európskej občianskej spoločnosti poskytnúť „ochranu a rozvoj“, ktorý prispieva k hľadaniu riešení, a ak je to možné, aj k predchádzaniu krízam a ktorý okrem toho prispieva k hospodárskej a sociálnej zmene. Hospodárstvo pre spoločné blaho je spôsob, ako preniesť pružnosť do stredobodu procesu podpory prechodu z krízy k ozdraveniu a rozvoju.

3.7.1. Pružnosť je faktor, ktorý má vplyv na schopnosť občianskej spoločnosti reagovať na veľké otrasy a riešiť neočakávané napätia a krízy. Prostriedky na prípravu občianskej spoločnosti na zabránenie krízam a ich zvládnutie existujú, ale vyžadujú si účinnejšie riadenie a užšiu spoluprácu na všetkých úrovniach zastupujúcich inštitucionálne, hospodárske a sociálne záujmy.

3.8. Zvýšenie schopnosti hospodárskych a sociálnych partnerov znášať a zvládať účinky kríz a štrukturálnych zmien a predchádzať im má mimoriadny význam pre občiansku spoločnosť, pokiaľ ide o podporu dosiahnutia životnej úrovne, ktorá je primeraná potrebám ľudí. Tým sa tiež podporuje hospodárska konkurencieschopnosť EÚ so zreteľom na sociálnu súdržnosť a udržateľnosť s cieľom neobmedzovať príležitosti pre budúce generácie.

3.9. Na účely zavedenia týchto myšlienok do praxe je model hospodárstva pre spoločné blaho založený na priamej účasti ľudí v obchodnej aj politickej oblasti. Nástroje ako správa o spoločnom blahu, súvaha spoločného blaha a najmä obecný index spoločného blaha sa opierajú o aktívnu účasť všetkých zainteresovaných skupín.

4. Prechod k budovaniu európskeho etického trhu

4.1. Následkom škodlivých vplyvov počas nedávnej hospodárskej a finančnej krízy sú ľudia v Európe menej zhovievaví k otázkam ako strata príjmu, škrti v sociálnych dávkach a službách, environmentálne škody, hospodárska neistota a neistota zamestnania a znižujúci sa význam ich sociálnych práv spolu s ich právami ako spotrebiteľov a používateľov.

4.2. Dobrovoľné a nedostatočné politiky sociálnej zodpovednosti podnikov, ktoré neposkytujú dostatok relevantných informácií, potrebujú nový impulz, pretože v mnohých veľkých spoločnostiach sa prehĺbujú rozdiely v odmeňovaní, ženy sú v menšine v rozhodovacích procesoch a oslabuje sa záväzok ku kariéernemu rastu mladých pracovníkov.

4.3. Podnikatelia a MSP sú zas vystavení hrozbe nekalej súťaže a neetických postupov, v dôsledku čoho je ohrozené prežitie mnohých takýchto podnikov. Ľudia vo všeobecnosti požadujú hospodárstvo založené na hodnotách, ktoré sú, teoreticky, zakotvené vo vnútroštátnych ústavách.

4.4. Ovzdušie sociálneho odcudzenia sa odzrkadľuje v strate dôvery verejnosti k inštitúciám a k tým, ktorí ich zastupujú. Ak si má Európska únia opätovne získať túto potrebnú dôveru a posilniť sociálnu a územnú súdržnosť, bude musieť prepracovať svoje politiky a vytvoriť novú stratégiu v súlade s požiadavkami a hodnotami ľudí.

4.5. V tejto súvislosti sa v stanovisku EHSV k ročnému prieskumu rastu na rok 2014 vyzýva na proaktívne zaradenie hodnotiacej tabuľky ukazovateľov sociálnej situácie do európskeho semestra za rovnakých podmienok ako makroekonomické a rozpočtové ukazovatele. Okrem toho by ciele, postupy a nástroje európskeho semestra mali naďalej zahŕňať ekologizáciu súčasných priemyselných procesov v každom odvetví a hospodárstva ako celku, s cieľom zabezpečiť oživenie hospodárstva na základe udržateľnejšieho modelu rozvoja.

4.6. Model hospodárstva pre spoločné blaho preto ponúka zmenu na „európsky etický trh“, na ktorom sú hospodárske a obchodné politiky v súlade s kultúrou a hodnotami, ktoré ľudia označujú za univerzálne. Pomocou tejto stratégie by európske hospodárstvo a spoločnosti obnovili svoje medzinárodné „dobré meno značky“ ako príkladných organizácií z hľadiska ochrany a podpory ľudských práv, kvality a významu práce a ochrany životného prostredia.

4.7. Uznali by sa teda tie organizácie, ktoré uvádzajú na trh výrobky a služby, ktoré sú v súlade s etickými kritériami a prispievajú k spoločnému blahu. Konkrétnejšie, výrobky a služby, ktoré nezaručujú etické minimum prostredníctvom hodnotového reťazca, by sa vzdialili od pásma ziskovosti.

4.8. Súhrnne sa teda model hospodárstva pre spoločné blaho zhoduje s návrhmi konvenčnej sociálnej zodpovednosti podnikov, pokiaľ ide o hodnoty, ale zachádza ďalej z hľadiska cieľov a postupov. Sociálna zodpovednosť podnikov v Európe sa predovšetkým zakladala na zásade „vrátenia spoločnosti časti zisku, ktorý od nej bol získaný“ pred zameraním sa na cieľ „maximalizovať vytváranie spoločných hodnôt pre svojich vlastníkov/akcionárov a svoje ostatné zainteresované strany a spoločnosť ako takú“ (7). To je dôvod, pre ktorý, žiaľ, významné množstvo spoločností obmedzilo sociálnu zodpovednosť podnikov nanajvýš na filantropické činnosti alebo akcie pre styk s verejnosťou.

5. Budúce stratégie na budovanie európskeho etického trhu

5.1. Na budovanie európskeho etického trhu sa navrhuje niekoľko stratégií. Plán realizácie sa začne meraním príspevku spoločností k spoločnému blahu a zjednocovaní smerom k európskemu nefinančnému výkazníctvu. Ďalej bude európska občianska spoločnosť informovaná o výsledkoch spoločností prostredníctvom vytvorenia etického označovania. V rámci tvorby politiky budú uznané spoločnosti s vyšším príspevkom k spoločnému blahu prostredníctvom etického verejného obstarávania a politik zameraných na budovanie etického vnútorného a medzinárodného trhu. Napokon sa uvedú do súladu so zásadami spoločného blaha aj politiky týkajúce sa podnikania, spotreby a bankovníctva. Toto všetko sa dosiahne predchádzaním nadmernej administratívnej záťaži a využívaním trhových mechanizmov.

5.2. **Meranie príspevku spoločností k spoločnému blahu vyplňaním súvahy spoločného blaha.** Súvahou spoločného blaha sa meria nefinančná časť úspešnosti spoločnosti: jej etická úspešnosť a príspevok k spoločnému blahu. V súčasnej verzii súvahy spoločného blaha sa merajú najdôležitejšie ústavné hodnoty: dôstojnosť, solidarita, udržateľnosť, spravodlivosť a demokratická účasť: „etické správanie“ voči všetkým kontaktným skupinám.

5.3. S cieľom ísť nad rámec konvenčnej sociálnej zodpovednosti podnikov hnutie za hospodárstvo pre spoločné blaho navrhuje, aby súvaha spĺňala osem „metakritérií“: mala by byť 1. univerzálna; 2. merateľná v stredných bodoch; 3. porovnateľná medzi spoločnosťami; 4. zrozumiteľná pre zainteresované strany; 5. verejná; 6. s externým auditom; 7. povinná; 8. právne záväzná: čím lepší výsledok, tým nižšie dane, colné tarify, úroky atď., čo by bolo v súlade s heslom „eticky za úspechom“.

5.4. Ako súčasť hnutia za hospodárstvo pre spoločné blaho viac než 200 MSP uskutočnilo súvahu spoločného blaha až po záverečnú fázu: partnerské preskúmanie alebo externý audit. Prechod na povinnú súvahu by mohol byť postupný. EÚ nedávno prijala prvý krok smernicou o nefinančnom výkazníctve. Druhým krokom by mohlo byť, aby smernica zahŕňala len normy, ktoré sú v súlade s uvedenými metakritériami a prinášajú zákonné výhody podľa výsledku. Zostávajúce normy by sa potom mohli zlúčiť do jednej, ktorá by bola nefinančnou časťou povinnej súvahy spoločnosti. „Univerzálna“ (finančná a nefinančná) súvaha by sa stala povolením na vstup na budúci spoločný etický trh.

5.5. **Etické označovanie.** Hnutie za hospodárstvo pre spoločné blaho tvrdí, že informácie o etickom správaní by sa mali poskytovať o všetkých výrobkoch predávaných na európskom spoločnom trhu prostredníctvom spoločného etického označovania vyznačujúceho príspevok spoločnosti k spoločnému blahu. Označovanie by mohlo vizuálne ohodnotiť výsledok súvahy spoločného blaha, napríklad piatimi odlišnými farbami. Prostredníctvom kódu QR by spotrebiteľia mohli vidieť podrobnú súvahu.

(7) COM(2011) 681 final.

5.6. **Etické verejné obstarávanie.** V rámci verejného obstarávania by sa mohli uprednostniť organizácie, ktoré môžu preukázať najväčší príspevok k spoločnému blahu vo svojich súvahách spoločného blaha. Verejné obstarávanie v Európe môže slúžiť ako hnacia sila realizácie „európskeho etického trhu“ prijatím kritérií súvisiacich s príspevkom k spoločnému blahu a kvalite sociálnej a ekologickej stopy stanovenej v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ⁽⁸⁾ a s vykonávaním príslušnej sociálnej doložky.

5.7. **Etický vnútorný obchod.** Voľný vnútorný obchod by sa podporil v tých organizáciách, ktoré môžu vo svojej súvahe spoločného blaha preukázať najväčší príspevok k spoločnému blahu. Po prvé, voľné uvádzanie na trh a pohyb výrobkov a služieb pre európske spoločnosti by sa uľahčilo pre tie, ktoré môžu preukázať, že spĺňajú minimálne etické normy v rámci „európskeho etického trhu“. Po druhé, uľahčil by sa dovoz výrobkov, investície a poskytovanie služieb od spoločností v krajinách mimo EÚ, ktoré tiež môžu preukázať, že spĺňajú minimálne etické normy v rámci „európskeho etického trhu“. Týmto spôsobom by sa zabezpečil rámec pre dovozné clá a daňové politiky týkajúce sa vnútorného obchodu a dovozu v súlade s etickým správaním preukázaným spoločnosťami.

5.8. **Etický medzinárodný obchod.** Etické správanie a príspevok k spoločnému blahu musí byť vizitkou európskeho hospodárstva – inými slovami, „značkou Európy“. Európske spoločnosti, ako veľvyslanci európskej spoločnosti, kultúry a hodnôt, musia zabezpečiť, aby sa správali eticky, a preukázať to prostredníctvom súvahy. Politiky Európskej únie na podporu vonkajšieho obchodu (programy pomoci pre vonkajší obchod, etické normy pre pravidlá obchodovania atď.) by preto v prvom rade mali podporovať tie spoločnosti, ktoré preukazujú najväčší príspevok k spoločnému blahu.

5.9. **Podnikatelia pre spoločné blaho.** Podpora podnikania je pri zabezpečovaní hospodárskej udržateľnosti Európskej únie zásadná. Zároveň sa musí sociálna inovácia podľa vymedzenia zamerať na podporu výrobkov a služieb, ktoré prispievajú k spoločnému blahu spoločnosti. Z tohto dôvodu by politiky na podporu podnikania na „európskom etickom trhu“ podporovali začínanie podnikateľskej činnosti a odbornú prípravu pre podnikateľov na základe hodnôt ľudskej dôstojnosti, solidarity, ekologickej udržateľnosti, sociálnej spravodlivosti a demokratickej účasti. Vo všetkých mestách (spoločného blaha) by sa mohli založiť centrá spoločného blaha, čím sa vytvoria podniky, ktoré buď vykonávajú súvalu od začiatku, alebo sú pôvodne založené ako „podniky spoločného blaha“.

5.10. **Spotrebiteľia a podpora etickej spotreby.** Úspech „európskeho etického trhu“ bude závisieť od dopytu európskych spotrebiteľov po výrobkoch a službách, ktoré prispievajú k spoločnému blahu. Bude potrebné vytvoriť a propagovať stratégie a programy na podporu etickej spotreby. Tieto programy by poskytovali informácie o povahe „európskeho etického trhu“ prostredníctvom vzdelávania, zvyšovania informovanosti a reklamných kampaní. „Dvojité akty“ súvahy spoločného blaha a označovania by poskytol vhodné nástroje na dosiahnutie tohto cieľa.

5.11. **Etické banky a rozšírenie bazilejských dohôd vrátane etických kvalitatívnych kritérií v regulácii bankovníctva.** Od finančnej krízy v roku 2008 a po nežiaducich udalostiach v bankovom a finančnom sektore európska verejnosť postupne stratila dôveru nielen v bankový systém, ale aj k vnútroštátnym a európskym regulačným orgánom. Takáto situácia predstavuje veľké riziko pre hospodársku stabilitu eurozóny.

5.11.1. Je teda potrebné zlepšiť etické normy vo finančnom sektore, a zároveň zvýšiť rozmanitosť finančného ekosystému upevňovaním sietí etických bánk v celej EÚ (družstvá, sporiteľne, nové etické banky) prispievajúcich k spoločnému blahu. Môže to pomôcť pri podpore bánk v Európe, ktoré: a) vykonávajú len základné služby (sporenie, platby, úvery); b) neplatia dividendy alebo sú obmedzené; c) vykonávajú audit spoločného blaha pre každú žiadosť o úver. Etické posudzovanie úverovej bonity tohto druhu by predstavovalo rozšírenie bazilejských dohôd o etické kritériá. Merala by sa etická pridaná hodnota, ktorú by mohla investícia priniesť.

⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65.

5.11.2. Pôvodný prototyp takejto kontroly spoločného blaha sa v súčasnosti pripravuje v Rakúsku v rámci projektu „banky spoločného blaha“. Úverové podmienky by mohli byť prispôsobené výsledku hodnotenia. Týmto spôsobom by sa finančný trh stal nástrojom pre udržateľný sociálny a ekologický rozvoj.

5.12. **„(Regionálny) akciový trh spoločného blaha“**. Všetky etické banky pracujúce v prospech spoločného blaha by mohli spoločne vytvoriť regionálny akciový trh spoločného blaha, ktorý by prijímal žiadosti o úvery, ktoré prejdú etickým testom, ale nie testom platobnej schopnosti. Tieto akciové trhy by na rozdiel od tých konvenčných nepôsobili ako fórum na obchodovanie s akciami spoločností alebo získavanie finančných výnosov – toto by nebol dôvod na investovanie do spoločnosti. Prospech pre finančných investorov by spočíval v niečom inom: napríklad v zmysle, prospešnosti a etike (tzv. trojitý horizont). Týmto spôsobom by európski občania a spoločnosti mali príležitosť zabezpečiť, aby etické investície odzrkadľovali hodnoty zakotvené v ústavách členských štátov a vo vlastných zmluvách EÚ.

V Bruseli 17. septembra 2015

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Henri MALOSSE
